Vid

Hofpredikanten

Carl Henrik Bergmans

Jordfästning

i Finska kyrkan den 23 Febr. 1909.

Helige Gud! Efter din nåd är du oss nära. Berör oss med bönens ande och gif hvad vi så begära. Lär oss gifva dig äran för hvad din tjänare genom din nåd var ibland oss. Uppfyll oss med lof, då vi besinna den lott bland de heliga, som du nu låtit blifva hans del. Gif oss i din miskund, att vid minnet af hans vittnesbörd hörsamma det kraf, som vårt hjärta ställer på oss. Utan att du gör heligt under med oss, förmå vi det icke. Låt det dock ske, på det att du må kunna ha välbehag äfven till oss och gifva äfven oss del med dina utkorade. Amen.

I skolen vara mina vittnen intill jordens ände. Detta är Jesu ord enligt Apg. 1: 8.

På korset sade vår Frälsare »det är fullkomnadt». Världssynden var försonad och den eviga rättfärdigheten framhafd. Såsom självfallen frukt följde nu dödens öfvervinnande till uppståndelse och människans förhärligande i honom, som är »Gud med oss». Därmed var i Jesu person den fulla, klippfasta grunden lagd till världens omskapelse och Guds rikes härliga uppenbarelse. För att till världens frälsning fullfölja och inbärga frukterna af den vunna fullsegern bjöd Jesus sina apostlar och lärjungar att gå ut och lägga folken under hans lydnad. Han sände dem då icke för att utbreda en blott lära utan väsentligen för att vittna. I Jesu *person* var frälsningens grund lagd, och delaktighet i frälsning vinnes genom personlig tro på honom, en tro, genom hvilken vi till hjärta, lif och väsende blifva i honom och han i oss så realt, som kvisten sitter växande i trädet. Jesu sändebud hade varit med om, de hade erfarit och ägde det, hvarom de talade. Och då vittnesbördet genom dem utgick, buret af Guds Ande, som var uti dem, då blef Herren och hans rike så närvarande, att tron gafs åt den som icke undandrog sig sanningen och Guds kärlek. Och genom tron öppnades hjärtat och i sin ordning alla organ och krafter för Frälsaren och himmelrikets gåfva. På denna väg vill Herren eröfra den värld, som han köpt med sitt blod.

Huru bereder sig nu Herren vittnande tjänare? Den som, träffad af Guds kallande nåd, fattar kärlek till sanningen, uttager han till sin tjänst. Under nådens och sanningens fostrande inflytande blir denne

profhållig, då han vaksamt afkläder sig all ära, som icke är hans, och låter sina brister vara hvad de äro i sanningens belysning. På denna väg går han framåt, till dess han bottnar i ödmjukhet och söker endast hans ära, som han tjänar. Den som så gör är enligt Jesu ord sannfärdig (Joh. 7: 18). Förkrossad genom kännedom om sin synd, mycket ringa i egna ögon, öppnas hans innersta för Guds nåd i Kristus, och Guds Ande tar allt mer ledningen och makten, ja, blir i sin tid boende i honom, så att kärleken blir hans lif, och kraft ofvanifrån bär honom. Intagen af sin Frälsares kärlek, är det hans ständiga öfning att hålla hans bud. Därför uppenbarar han sig ock för honom (Joh. 14: 21). I samma mån han så blir djupt beroende af Gud, blir han ock djupt självständig i förhållande till människor.

Trohet är hvad Gud begär af honom, trohet, så att han i allt aktar på hvad som är af Gud och för Gud, så att han står där Gud satt honom och gör det, hvartill Gud skickar honom. Gåfvorna äro många och uppgifterna äro många. Hvem kan neka nödvändigheten af utåtgående verksamhet eller kalla den mindre god, om man därtill är skickad och därvid behåller den samling, att kraften icke förlorar sig i jäkt och kristendomslifvet icke blir ytligt och svagt. Men först och främst är af nöden, att personligheter fostras ibland oss, som äro bärare af Guds rike och genom hvilka dess äkta ljus sprides och dess segrande kraft blir närvarande såsom en realiserad, på klippan hvilande, bärande makt. Verkliga vittnen äro dyra, vittnen, som äro hvad de tala, som vittna

äfven utan att tala, som äro hvad andra tala. Hvilket oöfverskattligt värde ha icke kristna, som genom trons frukter i sitt lif, sitt själfafdöda, helgade väsen besegla att Gud är sannfärdig, att Jesus är *Herren* och Frälsaren, som kan förvandla allt.

En enda sådan i sanningen befästad personlighet är en makt, som icke kan öfvervinnas. En sådan mans bön förmår mycket. Han är ett stöd för de svaga och en bärande kraft inom församlingen. Om han ock lefver obemärkt och af få är känd för hvad han är, så öfvar han dock ett djupt inflytande och är en vågbrytare mot det af tidsanden och nedifrån upprörda hafvet. Kyrkans och särskildt martyrernas historia har att tala om sådana män.

Men icke blott fromhet och kristen karaktärsfasthet är att högt värdera. Äfven ett tänkande, som kan, upplyst af inre erfarenhet, frälsningens fakta och Andens ord, bära sitt vittnesbörd, kan icke undvaras. Det som är djupast förnuftigt och bär uti sig nyckeln till att förstå människolifvet och Guds världsplan, ter sig oförnuftigt för den utomstående, som icke kommit igenom till att få sitt eget lifs gåta löst. Väsentlig hjälp för den sökande är att få möta upplyst tankekraft, ett tänkande, som från grunden har sammanhang, som icke blott är en slutledningskonst på ytan. Guds vilja är, att äfven vår tänkande personlighet skall kristnas. Herren har tjänare, som kunna vittna äfven därom, att i Kristus och Guds frälsningsråd alla visdomens och kunskapens skatter ligga fördolda (Kol. 2: 3). Det är godt, då någon har ro att hämta djupt ur lifvets brunn.

Om man till sist ville framställa direkt några drag i den hänsofnes personlighet, så hejdas man däraf, att han icke kunde lida, att någon lofordade honom. Hvad han egentligen var och gjorde och det minnesvärda, som han talat, var så alldeles icke själfgjordt, han kände sig så djupt såsom syndare, han var så verkligt ringa, att sanningen förbjuder allt människopris vid hans graf. Men Guds verk ville han dock skulle prisas. Och just därför, att han var så förringad i sig själf, var det hos honom något af Gud, en äkta upphöjdhet, på samma gång något intagande och vördnadsbjudande, en naturlig ledighet och glädtighet, men alltid något helgadt. De ädla dragen, den icke vanliga begåfningen, de gedigna kunskaperna voro den förgängliga utansidan och verktyget, och han aktade allt sådant icke för något emot den inre upplysning, som var en nådens skänk, det lifvets ljus, i hvilket han kände sin Frälsare, Jesus Kristus och honom korsfäst.

Realiteterna på det inre lifvets område sysselsatte honom mest. Han röjde någon gång, på hvilket öfverväldigande sätt han fått öfvertygelse om den personlige onde anden såsom en storhet, men ock huru denne, såsom en skygg, måste vika för den starkare. Allt mer trängde han in i kristendomens grundsanningar, och där fann han lifvets ljus, som icke blott löste hans hjärtas och hans väsens band, utan ock gaf grund och sammanhang åt hans tankelif. Och en tänkande man var han. »Man skulle önska vara ung på nytt för att få vittna om kristendomens fördolda skatter.» Ungefär så yttrade han

omkring en månad före sin död. Men han var väl medveten om, hvad hans lefnadstids klocka var slagen.

Ofta uttalade han, att tiden nu hastade hän mot den stora afslutningen, att tecknen allt mera uppenbart tyda på Herrens snara återkomst och hurusom det gäller att icke befinnas bland de efterblifna i allvarsam mening.

Men hvarför gaf han icke andra mera del af hvad Gud gifvit honom? Det låg honom mycket emot att, då kallelsen ej manade och synnerligen då skickelsen tycktes afböja, träda fram med hvad han möjligen kunde hafva att säga. Dessutom ansåg han nya ord alldeles icke vara hvad vi egentligen behöfva utan fast hellre lära oss att hålla heligt och taga vara på det ord Gud gifvit oss och själfva blifva hvad Gud kallat oss att vara. Det som så förverkligas, det förblifver och bär sin frukt evigt, om det ock är fördoldt för världen.

Allvaret i det nuvarande tidsläget låg för honom till det yttersta, och ett uttryck för, hvar vi hafva vårt fotfäste, så att vi icke behöfva vackla, ligger i det ord, som han med ansträngning men med stor inre kraft uttalade omkring en half timme, innan han fick andas ut. Detta ord må få vara såsom hans sluthälsning till oss alla:

Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola icke förgås.

Väl den i Herrans frid,
Sin jämmers boning lämnat!
Bland tusende Guds barn har han sin sälla lott.

Han slutat har sin strid,
Hans öden Gud har hämnat,
Af ärans konung själf sin nådalön han fått.
Han evigt hvilar
Där inga pilar
Hans själ och vunna fristad kunna nå.
Med ingen tanke mer
Till tidens nöd han ser.
Tacksägelse och lof till Gud, det är hans kall,
Hans dag, hans natt, hans lust, hans lek, hans möda all.

Ack, ack! en gång, en gång
Skall något saligt hända,
När stunden inne är, Gud! för min hädanfärd.
Då tager världens tvång
En god, en evig ända,
Och jag blir aldrig mer i Babels bojor snärd.
Den sköna våren
Ingår för fåren,
Guds paradis och Kristi rike, där
Ej mera jordens nöd,
Ej mera tårars bröd,
Men helig rikedom och evigt öfverflöd
Och ingen ovän mer och ingen synd och död.

Sånger och psalmer:

Före akten.

Kristtrogna själ, som här får korset bära,
Förtrösta dig, se upp till Gud, din ära!
Din pröfningstid är kort, ej evig här.
När snart ditt stoft få ro i grafvens sköte,
Då går din själ ett evigt lif till möte
I himlen där :,:

Du paradis, du sälla himmelrike!
Jerusalem, du stad förutan like!
Där ljuset själf, där Herren själf är sol,
Där, helige, i sida, hvita kläder,
Hans präster stå för Gud, som alla gläder
Kring Lammets stol :,:

Korsbrutna själ! där skall du hvila finna,
När jord och värld på Herrans dag förbrinna,
Om här på värld och dig du segra lärt.
I evigt lof, med palmer uti händer,
Att prisa segrens Gud i fridens länder,
Är dig beskärdt. :,:

Efter akten.

Psalm 480: 1—3.

I stämmor:

Farväl, farväl, Guds vän, som gått
Till Jesus och hans trogna flere!
Här nere
Förvärfvat har du arf och rätt
Med Herrans hus och med hans ätt:
Ty bar han ock på händer dig
I döden hem till Gud och sig.
Väl dig, som lyktat ångestfulla striden!
Väl dig, som ingått ren och skär i friden!
Väl dig, hvars minne bär
Guds vittnesbörd i tiden!

Psalm 486.

Stockholm, Nya Tryckeri-Aktiebolaget 1909.